

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 18 Junij

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

FRANKRIJK.

PARIS den 18en Junij.

De Heer *Thadéus Kralowski*, broeder van den Godvruchtigen en Doorluchtigen Aartsbisschop van Pozen, heeft den 18en Junij van de *L'Unité* den volgenden brief geschreven:

Mijne Heer!

Het is ter mijner kennis gekomen, dat de bekendmaking, welke ik heb gedaan van den brief mijns broeders, Mgt. de *Duc*, Aartsbisschop van Pozen, door eenige leden beschouwd werd als of dezelve voor de oogen van het Gouvernement zou kunnen worden blootgesteld; bij gevolg vind ik het noodzakelijk hierop te worden antwoorden, dat hij, die gene gratie vraagt, na wederzijds geoordeeld en goetvondt in zijn door de bekendmaking en een partikuliere correspondentie, waarvan hij niets wist, niet kon blootgesteld worden. Overigens neem ik de geheele verantwoordelijkheid van dezen stap over mij. Wel derhalve de goedheid hebben dezen brief in uw volgend nummer te plaatsen.

Ik verzoek u tegelijktijd de verzekering mijner bijzondere onderscheiding wel te willen aannemen.

Paris den 18 Junij 1839.

Thadéus Kralowski.

— Een brief uit Valparaiso (*Amerika*) door het schip *César* ontvangen houdt het volgende in:

Een vulkaanisch eiland heeft zich tusschen 33 en 34 graden breedte tusschen *Juan Fernandez* en *Valparaiso* gevormd. Dit verschijnsel boezemt levendige ongerustheden voor de uit het Noorden verwacht wordende schepen in, vermits dit eiland, hetwelk zes mijlen uitgestrektheid heeft, zich juist op de bevaingslinie onzer haven bevindt.

TELEGRAFISCHE DEPECHE.

De *Agent van* hollandsche zaken van den Minister van Landbouw en Landbouwzaken.

De *Postboot* van den *Levant* is gisteren avond alhier aangekomen. Ik zend u depeches door estafette. De berigten, welke zij medebrengt, logenstraffen volkomen de geruchten van vijandelijkheden tusschen de Turksche en Egyptische legers.

Eene twist heeft inderdaad tusschen de soldaten der beide legers plaats gehad, doch dezelve is door de officieren der beide legers betengeld.

De tijdingen uit het Oosten zijn echter altijd oorlogzuchtig, doch niets duidt op eene stellige wijze aan dat vijandelijkheden begonnen zijn; eene daad waarover men het algemeen eens schijnt te zijn, is, dat op het oogenblik zelve dat de Porte aan de ambassadeurs de stelligste verzekeringen gaf van zijn verlangen om den vrede te handhaven, hij in stilte aan *Haftz-Pacha*, zijn beste Generaal, bevel gaf om den Eufraat over te trekken. Zie hier overigens wat het *Journal des Débats* over de bewegingen van het Turksche leger, uit goede bronnen vernomen, zegt. Het blijkt dat de Sultan met halsfarrigheid voortgaat in zijn ontwerp om Syrie te herkrigen en, dat de vijandelijkheden nog niet begonnen zijn, is alleen hieraan toe te schrijven, dat het Ottomanische leger nog niet geheel ten volle is. Voor dit oogenblik houdt de Seraskier of Turksche Generaal en Chef *Haftz-Pacha* zich op den regter oever van den Eufraat, aan den kant van Syrie, ondersteund door het fort van *Bir* en hooger door dat van *Roaim-Kale* geconcentreerd.

Twee andere legerkorpsen moeten weldra over de wegen van *Konstantinopel* en *Kaisarich* in linie treden.

Wat er van deze oorlogzuchtige toebereidselen zij, moet men hopen dat de edelmoedige pogingen der diplomatie zullen gelukken om den storm te bedaren. In deze hoop kan men echter wel te leure gesteld worden, vermits het sein des gevechts alleen van de driften van twee mannen, van *Mahmoud* en *Mehemed-Ali* afhangen.

BELGIE.

BRUSSEL den 18en Junij.

De verdraging der officiële en textuele akten van ratificatie geest

en alle allegingen aanleiding. Een Antwerpsch dagblad meldt dat en afkeer uitdrukkende tusschen België en Holland bestaat. Het geeft te kennen dat er onmogelijkheden onder de andere mogendheden, onderhandelaars van het traktaat, gesezen zijn.

Het algemeen belang en dat van het gouvernement vordert dat deze twijfel ten spoedigste worde opgeheven. De uitwisselingsakten zijn in handen van het Ministerie. Indien gewichtige en aanneembare overredenen zich tegen de onmiddellijke bekendmaking voordien, dat men dan officiële mededeelingen geve, ten einde liet verspreiden van ongerijmde geruchten te beletten.

— Men spreekt van het vertrek van den *Abbé Andrieux* naar het Oosten, waar hij de laatste bouwstoffen van een groot werk, waarmede hij reeds sedert langen tijd bezig is, bijeen zal verzamelen. De eerwaarde heer *Andrieux* zal eenige maanden in *Italië* doorbrengen.

— Naar men verneemt is ook de vesting *Maastricht* den 15 dezer buiten staat van beleg gesteld en bij die gelegenheid moet er groot bal en *Minutatie* plaats gehad hebben.

— Men leest in de *Echo van Luxemburg*:

Onderscheidene hoofdambtenaren zijn te 's Hage onthouden geweest. Men verzekert dat de autoriteiten van Luxemburg uit 's Hage instructies ontvangen hebben, voor de regeling der aanstaande administratie. Men verwacht van dag tot dag te Luxemburg de komst van den heer *Stift*, die ongetwijfeld van volmagten zal voorzien zijn om deze te regelen.

— Berigten uit *Ghjo* melden dat de Fransche Consul door den *Pacha* alhier kwalijk behandeld is; ten gevolge dezer tijding moet een Fransch oorlogschip naar die streken vertrekken, ten einde een schitterend voorstel van eer te geven.

Een Fransch schip is eergisteren de schelde afgevaaren, voorzien van de nodige wapenen. De hollandsche leger had aangekondigd dat het traktaat kon geschieden.

— Een brief uit *Lillo* van den 13en Junij.

Heden morgen is het bevel aan den bevelhebber majoor *Harkenratta* geworden om al de belgische schepen met hunne ontroldde vlag te laten passeren. Alzoo heeft alle vijandelijkheid tusschen *Holland* en *België* opgehouden. Onze vlag is nu bepaaldelijk erkend.

De ontzuiming der forten *Lillo* en *Liefkenshoek* is geschied. Vele artilleristen zijn uit *Bergen-op-Zoom* daarnaartoe gezonden om de werkzaamheden te bespoedigen. Het Garnizoen der 10e Afdeling zal naar *Arnhem* worden overgebracht.

— Ten gevolge der ratificatie van het Vredes traktaat is gisteren een belgisch paviljoen op het hollandsch grondgebied gekomen. De belgische goelet *Glio* Kapitein *Nijs* die naar *Hul* vertrokken was, heeft aan de grenzen het officieel berigt van een officier van een der hollandsche kanonneerbooten ontvangen om met de nationale vlag zonder eenige stoornis af te varen; bij gevolg zullen wij ook binnen eenige dagen schepen onder de hollandsche vlag zien aankomen.

— De Heer *Stift* groot referendaris voor de zaken van Luxemburg is met een gedeelte van het personeel naar Luxemburg vertrokken.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, den 17 Junij.

BESLUIT van den 11den Junij 1839, houdende bepalingen nopens het ontslaan der vrijwilligers en het ontbinden der vrijwillige Korpsen, welke ten gevolge van de proclamatie van den 5den October 1830 (staatsblad no. 62) in dienst getreden of opgerigt geworden zijn.

WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

In aanmerking nemende hoe, op Onze roepstem, bij proclamatie van den 5den October 1830 (Staatsblad no. 62), een aantal inge-

zeten van het Rijk, met voorbeeldeloze geestdrift en lofwaardige trouw, hunne haardsteden vrijwillig verlaten, en zich bij de scharen Onzer krijgslieden of in afzonderlijke Korpsen vereenigd hebben, tot hunne bevrijding en Onzer zagten tot bescherming van den Nederlanden grond, dat de vrijwilligers en vrijwillige Korpsen achter laten, voor de veranderde omstandigheden, finaal kunnen worden ontslagen en ontbonden, doch dat het Ons verlangen is, om ten allen tijde van Onze erkenning te doen blijken, voor de gewichtige diensten door deze vrijwilligers aan Ons en aan het vaderland bewezen.

Hebben bestoren en bestuften:

Art. 1. Allen die, sedert Onze proclamatie van den 5den October 1830 (*Staatsblad no. 62*), vrijwillig en voor eenen onbepaalden tijd in dienst des Rijks zijn getreden; het zij bij de Korpsen van het leger, het zij bij de mobiele schutterijen; het zij enkelijk in afzonderlijke Korpsen vereenigd, en daarbij active militaire dienst hebben gepresteerd, worden bij deze door Ons plegtig dank gezegd voor hunne belangloze en eervolle diensten.

2. Wij magtigen Onzen Directeur-Generaal van Oorlog nader, bij deze, om, op den 15den dezer maand, over te gaan tot het uit Onzen naam doen ontbinden der hierna vermelde vrijwillige Korpsen, als:

De vrijwillige jagers der Leidsche Hoogeschool (die van het Athenæum te Dèventer er onder begrepen);

Die der Utrechtsche Hoogeschool;

De vrijwillige flankeurs der Groningsche Hoogeschool (die van het Athenæum te Franeker er onder begrepen),

De vrijwillige jagers van van Dam,

De Koninklijke jagers;

De Noord-Hollandsche vrijwillige jagers;

De Groningsche jagers;

De Noord-Brabandsche jagers,

De vrijwillige Axelsche compagnie;

De vrijwillige jagers te paard in het 4de district van Zeeland, en

De vrijwillige artilleristen te Brielle.

3. Wij behouden Ons voor, om aan de hoofd- en minderen officieren, die bij deze gezegde vrijwillige korpsen hebben gediend en niet tot het leger behooren, mitsgaders aan de officieren welke tijdelijk met eenen honorairen rang bij het volk bekleed zijn geweest, nader, bij een afzonderlijk besluit, een eervol ontslag uit Onze militaire dienst te verleen; doch bepalen reeds voorloopig bij deze dat aan het beoogde ontslag de vergoeding van de uniform van het korps waartoe zij hebben behoort en de instructive teekenen van hunnen rang te blijven dragen.

4. De vaandels aan de voormelde vrijwillige korpsen ten geschenke gegeven, zullen, voor zooveel die der hoogeschole betreft, door de zorg van Curatoren en van den daarbij betrokken Akademischen Senaat, en die der overige korpsen door de zorg der Gouverneurs in de provincien alwaar die korpsen zijn opgericht, op zoodanige wijze worden bewaard als meest geschikt zal wezen, om het gebruik dat daarvan is gemaakt in een vereerend aandenken te houden.

5. Aan allen zonder onderscheid die in de categorie bij art. 1 bedoeld verkeerden, zal zoo spoedig mogelijk, na den 15 dezer, door de zorg van het Departement van Oorlog, een bijzonder schriftelijk bewijs worden uitgereikt, zoodanig ingerigt, dat het ten allen tijden tot aandenken der door elk bewezen vrijwillige dienst zal kunnen strekken.

6. Onze Directeur-Generaal van Oorlog zal onverwijld nauwkeurige naamlijsten doen formeren van hen, die, krachtens onze voormelde proclamatie, gewapend zijn uitgetrokken, met last om die naamlijsten alsdan aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te doen toekomen, ten einde deze bescheiden ter altoosduernde herinnering in het algemeen Rijks archief te doen bewaren.

7. Zoodanige vrijwillige beneden den rang van officier, die op het oogenblik bij de korpsen in art. 2 vermeld alsnog onder de wapens zijn, en in dienst verlangen te blijven, zullen tot eene verbintenis bij de staande armee en wel bij het korps hunner keuze, in zoo verre zij daartoe de noodige geschiktheid hebben, worden toegelaten.

Afschriften van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, zullen worden gezonden aan Onzen Directeur-Generaal van Oorlog ter uitvoering, mitsgaders aan onze Bemide Zonen, den Veldmaarschalk en den Admiraal en Kolonel-Generaal, aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financien en aan de Algemeene Rekenkamer, tot informatie.

Gegeven te 's Gravenhage, den 11 Junij des jaars 1830, het zes en twintigste van Onze regering.

WILLEM.

— Het heeft Z. M. behaagd, bij Hoogstdezels besluit van den

12den Junij jl., Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik* der Nederlanden met den 13den dezer te bevorderen tot Kapitein luitenant ter zee.

Burgemeester en Weeskinderen der Stad hebben ter kennis gebracht, dat de *Varkensmarkt* in *Luken* naar, bekend onder den naam van *St. Jans markt* op maandag den 20 dezer gehouden zal worden.

Voorts is Z. Exc. de Minister van Financien gemachtigd tot de aanstelling van een visiteur der in- en uitgaande regten in Noord-Brabant; zes visiteurs in Zeeland, twee boekhouders, als een ten kantore te Breda en een te Bath, en een emballeur bij de dienst van visitatie te Wernhout, in Noord-Brabant.

— Onder de maatregelen, welke dagen ten gevolge van den gesloten vrede met België genomen, behooren de bepalingen wegens de regten of tolgelden, te heffen op den tak der Schelde, Oosterschelde geheeten.

— In het begin der maand kondigde men aan, dat bij de Regering de noodige maatregelen genomen waren om zoodra het bĳtig der ratificatie van het met België gesloten eindverdrag zou zijn ontvangen, alle besluiten te nemen en alle bevelen uit te vaardigen, ten doel hebbende alles terug te brengen tot den staat van vrede waarin het zich voor de gebeurtenissen in 1830 hier te Lande bevond. Thans is dit werkelijk het geval. Het getal besluiten, dat er met dit doel genomen wordt, neemt dagelijks toe. Onder anderen verzekert men, dat de wet, tot beteugeling van schadelijke woelingen, die ten gevolge der veranderde tijdsomstandigheden vervalpen is, zal worden ingetrokken; dat de buitengewone directeurs en commissarissen van politie, die sinds 1830 in de grensvestigingen geplaatst waren, eervol uit die betrekkingen zullen worden ontslagen; dat de besluiten, betrekkelijk het buitengewoon toezigt, op vreemdelingen te houden, en nopens den aanvoer van en vervoer naar de in opstand zijnde gedeelten des Rijks, van waren, levensmiddelen en kriegsbehoefden, zullen worden ingetrokken. Al verder zal worden ingetrokken het Koninklijk besluit van 8en November 1830, houdende maatregelen van toezigt op personen en goederen, welke zoo te water als te land, uit de Zuidelijke gewesten naar de Noordelijke Provincien, en omgekeerd, mogen reizen of worden overgevoerd. enz.

— Bij koninklijk besluit van den 12 dezer zijn, onder anderen, geregeld de kantoren van in- uit- en doorvoer en hunne bijzondere attributen, ten gevolge der opgeheven beperkende bepalingen, welke het onderwerp uitmaken van Z. M. Besluiten van den 2en en 20 November 1830 (*Staatsbladen no. 74 en 80*).

Bij een ander besluit zijn afzonderlijke kantoren van in- en uitgaande regten opgericht, te welen: in Noord-Brabant, te Bergeyk barière, te Wernhout, te Nispen en te Putten, en in Zeeland, te Bath. Tot ontvangers der in- en uitgaande regten zijn benoemd: te Putten, *D. de Haan* hoofd-commies op de linie in Noord-Brabant en te Nispen, *W. Schoonen*, mede hoofd-commies op dezelfde linie.

— Het gerucht wil dat de hertog van *Ursel* tot Belgisch gezant bij het Nederlandsche Hof bestemd zou zijn.

— Door den Minister van Binnen- en Buitenlandsche Zaken zijn, ten gevolge van de uitwisseling der ratificatie, estafettes naar Antwerpen, Hasselt, Gent en Brugge gezonden, om voortaan de Hollanders, welke met passen van hunne Regering zijn voorzien, zonder eenige belemmering in België toe te laten.

OPHEFFING VAN DEN STAAT VAN BELEG.

Eindelijk na een tijdverloop van bijna negen jaren is het deze stad mogen gelukken, ten gevolge van het *traktat* met België gesloten, buiten staat van beleg te zijn gesteld. Reikhalzend heeft elk ingezetene van *Noord-Brabant* dien vrengdedag te gemoet gezien, welke als het ware een nieuw tijdperk voor de geschiedenis dezer provincie oent. Elk regtschapen Nederlander verheuge zich met deze gebeurtenis.

Noord-Brabant is, na zoo vele smartvolle jaren ontheven van die klusters, waaraan derzelve regten gekleefd waren. Het denkbeeld alleen, van buiten de wet te zijn gesteld, dat alle regten die tusschen den Staat en de ingezetenen bestaan, opgeheven zijn, en dat men aan willekeur is blootgesteld, is voor ieder grievend.

Zonder voor als nog te gewagen van de lotgevallen, welke deze provincie in het bijzonder zoo zeer getroffen hebben en waarvan de bewijzen rondom deze vesting nog voortdurend zichtbaar zijn, doch welke ontheffing met ongeduld verwacht wordt, zien wij eene blijdere toekomst in het verschiet te gemoet. De *Napoléontische* besluiten te midden eener *Ardebe* provincie, te midden eener allezins rustige stad hebben opgehouden. De martiale verordeningen van dien uitgekroten dwingeland bestaan niet meer. Het driemanschap, het dictatoriaal, de *censuur* is vervlogen. De grond-

wet herleeft! Het burgerlijk gezag heeft deszeifs regten herkregeu

Den 2 november van den jare 1830, zijnde Allerzielen dag, werd op last van den toenmaligen opperbevelhebber *Vermazen* verboden dit dagblad nittegeven zonder daarvoor eenige de minste redenen aan te voeren. De *Waarheid* is het meer gezegd worden en het *dicere verum* van *Horatius* is in weerwil van de grondwettige vrijheid der drukpers door een Napoléontisch besluit moeten verdwijnen. Gedurende al dien tijd is de *Noord-Brabander* moeten worden gevisceerd en gecensureerd door niet minder dan drie personen te weten: de heeren *J. Menu* belast met de buitengewone afzetting van politie zaken bij het provinciaal bestuur, *B. A. Fallée* buitengewoon Directeur van politie, terwijl na goed of afkeuring van stukken eene derde Censuur bij of door den Heer Opperbevelhebber moest plaats hebben, en dit dagblad eerst mogt worden uitgegeven wanneer er op de *proef* met de initiale letters geteekend, geschreven stond: *geene bedenkingen*.

Daar nu volgens artikel 227 der grondwet het aan een elk geoorloofd is om zijne gedachten en gevoelens door de drukpers, als een doelmatig middel tot uitbreiding van kennis en voortgang, zonder eenig voorafgaand verlof daartoe noodig te hebben, te openbaren, heeft men krachtens een vroeger Napoléontisch Decreet van 24 December 1811 dit artikel zoo maar in eens door den staat van beleg voor vervallen verklaard en de uitbreiding tot kennis en voortgang verstikt, en wellicht uit dien hoofde omdat er geene ministeriële verantwoordelijkheid bestaat en het publiek met de toedragt van zaken niet mogt worden bekend gemaakt.

Zonder voor dit oogenblik te gewagen van de lotgevallen, welke dit dagblad sedert den staat des belegs heeft ondervonden, zoo door het verbieden en opschorten van hetzelfde als door het schrappen van stukken en de wederregtelijke vervolgingen alhier, te 's Hage en Leijden, welke nog te zeer in het geheugen liggen, doen wij echter hulde aan Z. Exc. den Generaal Majoor *George* die door zijn voorzigtig en wijs beleid gedurende zijn opperbevelhebberschap ten genoegte der ingezetenen het bewind heeft gevoerd en de afdrag van een ieder heeft verworven.

Wij ook zullen getrouw zijn om aan ons Motto, nu de boeien en banden, nu de kluiters zijn ontfallen, de ketenen losgerukt, waaronder de drukpers zoo vele jaren gezwoegd heeft, te beantwoorden doch met alle bedaardheid, en ter zijde stelling van hatelijkheden.

Men verwachtte derhalve voor het vervolg een bedaard staatkundig, godsdienstig en letterkundig schrijven in dit dagblad.

STAAT VAN BELEG.

Het is aan u allen bekend dat bij het uitbreken van de onlusten in de Zuidelijke provincien van Nederland, naamlijk de Provincie Noord-Brabant in staat van beleg is verklaard, en de steden 's Hertogenbosch, Breda en Bergen-op-Zoom in staat van beleg. — Om tot zulke maatregelen te kunnen overgaan, schijnt men een oud decreet van *Napoléon* van den 24 December 1811 te hebben opgezocht en in eene ministeriële keuken opgewarmd en verder daaraan die uitbreiding en saus gegeven, welke men heeft goedgevonden; immers men behoeft gezegden decreet slechts in te zien om al dadelijk overtuigd te worden, dat hetzelfde in de bestaande omstandigheden niet kon noch vermogt te dienen en als zijnde alleen genomen voor een dringend gevaar, en ook maar kortstondig in werking kan blijven: in dat decreet zijn de gevallen omschreven in welke eene stad in staat van beleg kan worden verklaard.

Zeldzaam is zelfs in Frankrijk van hetzelfde gebruik gemaakt, en geen wonder, omdat ten gevolge van dat decreet alle wetten worden geschorst, alle burgerlijke autoriteiten en regtbanken buiten werking gesteld, en deze slechts volgens het goedvinden van den opperbevelhebber der stad, in wiens handen eene onbeperkte magt wordt gegeven, hunne functien kunnen blijven waarnemen. — Alle magt is alsdan in handen van den opperbevelhebber die als een Dictator kan handelen.

En in deze gesteldheid heeft onder anderen de stad 's Hertogenbosch ruim acht en een half jaar verkeerd.

Wij willen voor als nog niet beoordeelen de redenen die het Gouvernement konden bewogen hebben om tot zoo eener buitengewonen maatregel over te gaan, noch omtrent de wettigheid daar van uitweiden, gelukkig dat deze staat van zaken heeft opgehouden, en dat de magt die bij het decreet van den 24 December 1811 aan den Opperbevelhebber is opgedragen aan een persoon als de Heer Generaal *George* is toevertrouwd geweest.

Deze Generaal stond de wettigheid van het in staat van beleg verklaaren van deze stad niet te beoordeelen; als militair moest hij gehoorzamen en hij heeft van zijne magt geen misbruik gemaakt. Hij heeft dezelve niet tot eigen voordeel of ten strekken en heeft den stand van zaken zoo veel mogelijk dragelijk doen wezen. Hij heeft de burgerlijke en regterlijke autoriteiten in hunnen werkring doen

voortdaren en in hunne betrekkingen niet gestremd, en meesttijds bij voorkomende gelegenheden met dezelve in overeenstemming gehandeld. Hij heeft het lot der ingezetenen zoo veel mogelijk verzacht en hunne belangen behartigd. Hij heeft zijnen plicht volbragt en de achting van een ieder verworven en zal daar voor steeds betrefve eene eigene voldoening eene welmeenende dankerkentenis genieten.

Dat zijne excellentie nog velen jaren met het provinciaal commandement dezer provincie belast blijve, is de wensch, dit durven wij gerust verzekeren van allen en bijzonder van de ingezetenen der stad 's Hertogenbosch.

De duitche dagbladen deelen aller belangrijkste tijdingen mede nopens de gesteldheid der kerk in die omstreken welke wij hier laten volgen.

Trier den 29 Mei. De verkiezing van eenen bisschop op den 1 Mei door ons kapittel gedaan, bedreigt eerder de onlusten die de kerk in ons land beroeren, te vermeerderen dan te verminderen. Eertijds was het gebruik dat vóór de verkiezing de koninklijke commissie aan het kapittel een persoon alleen, als *persona propria* aanduidde, en die noodzakelijk moest verkozen worden. Deze reis integendeel verklaarde de Heer *Bodelschwingh*, President der Rijn-provincie, die in de maand Maart nog te Trier was, aan het kapittel, dat het Gouvernement geen kandidaat had aan te bieden; dat de verkiezing in alle vrijheid kon plaats hebben en de verkozen wie hij ook was, niet zou afgekeurd worden. Echter deed de Heer *Bodelschwingh* de onderscheidene kanunniken elk afzonderlijk bij zich ontbieden en verzocht hun drie namen op te geven, waaruit eene lijst van zes personen onstond, tusschen welke, naar alle waarschijnlijkheid de stemmen zouden verdeeld zijn. Men moet ten dien aanzien opmerken, dat de vier kanunniken honorair, die niet in de stad wonen en nogtans het stemregt hebben, bij die gelegenheid niet geraadpleegd werden. Ondertusschen zeiden vele leden van het kapittel aan den president dat de kandidaat die de meeste stemmen op zich zoude vereenigen, waarschijnlijk de Heer *Arnoldi* zoude zijn en hij maakte geene aanmerking tegen deze keuze.

Eenige dagen vóór de verkiezing kwam de heer *Bodelschwingh* te Trier terug; in dien tusschentijd had zich reeds het gerucht algemeen verspreid, dat de heer *Arnoldi*, zeker Bisschop zoude zijn en deze tijding werd door het publiek met groote vreugde ontvangen, want hij had de achting van een ieder door de zuiverheid zijner zeden, zijne edelmoedigheid, zijne diepe kunde in de Godgeleerdheid en welsprekendheid op den kansel verworven, terwijl hij in de laatste jaren, deed hopen, dat hij langen tijd aan de kerk zoude dienstbaar zijn.

Van den anderen kant schijnt het dat de protestantsche geestelijkheid bij den heer *Bodelschwingh* geprotesteerd had tegen de verkiezing van den heer *Arnoldi*, zeggende dat hij in een der sermoneen, welke hij gedurende de Vaste over de ontwikkeling en den voortgang van het Christendom gepredikt had, eene zinspeling op de vrijheid der Catholijke kerk had gedaan in tegenstrijdigheid met de andere Christelijke kerkgenootschappen, die alle van het tijdelijk gezag afhankelijk zijn. Vervolgens reeds vóór de onlusten van Keulen had men zich bij de burgerlijke autoriteit beklaagd, dat de heer *Arnoldi* in een ander Vaste-Sermoon de jeugd had aangespoord om geene gemengde huwelijken aan te gaan, uithoofde die tot menigvuldige oneenigheden tusschen de ouders omtrent de wijze van opvoeding hunner kinderen aanleiding gaven en zelfs avvallen konden veroorzaken. Vervolgens was de heer *Arnoldi* van het getal der drie kanunniken, die aan den Paus gevraagd hadden of de breve voor de verkiezing der bisschoppen zoodanig moest verstaan worden, dat men noodzakelijk de kandidaat door het gouvernement aangeduid, moest wezen, hetgeen hem tot eene geldboete van 50 kroonen heeft doen veroordeelen.

Gelijk men voorzien had werd de Heer *Arnoldi* verkozen, en twee afgevaardigden werden door den Heer President gezonden om zijne goedkeuring te vragen en te verzoeken om bij de proclamatie tegenwoordig te zijn, doch hij weigerde aldaar te komen en bij gevolg werd van het predikgestoelte aangekondigd, dat inderdaad een Bisschop gekozen was, doch dat het nog niet mogelijk was zijn naam te doen kennen. Later vernam men dat de president aan de afgevaardigden verklaard had, dat zijne instructien hem niet veroorloofden de verkiezing goed te keuren en dat het kapittel tot eene nieuwe verkiezing moest overgaan. Het kapittel van zijne zijde weigerde zulks en maakte deszeifs voornemen bekend om zich tot den Koning te wenden. Toen wist men eerst van het kapittel verklaard had, dat de heer *Arnoldi* geen welgevallig persoon was (*persona grata*) en dat zoodra die twee kanunniken van die omstandigheid in het kapittel verslag gedaan

